

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 811. Temous probationis quantum, & qualiter complectum esse debeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

defectus ætatis, ac proinde tales, qui Novitiatum inchoarunt, statim post annum 14. adhuc in probatione erunt usque ad annum 16. completum, etsi de cetero Ordo non nisi unum annum requirat. Pirh. n. 27. in fin. Dixi: jure ordinario. nam quod in Societate Novitiatum inchoari nequeat ante annum 15. id speciale est juxta approbatas illius institutiones; uti & illud speciale est, quod Ordines Militares juxta regulam suam post expletum 13. annum admittere possint ad Novitiatum, & ante expletum annum probationis ad professionem, prout dictum quæst. præced. n. 2.

Quæst. 811. Tempus probationis quantum, & qualiter completum debeat esse?

Resp. Ad primum: quidquid de eo fuerit olim, dum regulariter quidem requirebatur annus juxta c. 1. caus. 17. q. 2. quandoque biennium, Arg. c. 6. caus. 19. q. 6. in viris militaribus etiam triennium, uti & in cognitis, ut statuitur. c. 4. caus. 17. q. 2. & ut Glof. in c. 1. caus. 17. q. 2. eadem V. unius anni puter tempus illud olim fuisse arbitrium, longius vel brevius, habita ratione, an conditio hominis & vita esset cognita nec ne. Arg. c. ult. caus. 17. q. 2. aut dum etiam in c. 16. h. t. ab Innoc. III. requisitus unius annus partim in favorem Novitii, ut hic prius Religionis asperitates, Regulam & Institutum experiatur; partim in favorem Religionis, ut ea prius exploret mores & vitam illius, ita tamen utriusque partis huic favori renunciantis consensu ante expletum annum probationis professio emitti valide, aut etiam ex justis causis possit differri. Quidquid inquam de his olim fuerit, hodie tamen ob dispositionem claram Trid. sess. 25. c. 15. de regular. certum est, absolute & essentialiter ad valorem professionis in quacunque Religione, tam mulierum, quam virorum requiri præcessisse annum integrum probationis, ita etiam, ut per dictum consilium fuerit sublata dicta facultas mutuo renunciandi annua probationi. Navar. L. 3. conf. 62. h. t. num. 6. & seg. Sanch. l. c. num. 21. Suar. l. c. c. 12. num. 5. ubi, quod decretum illud Trid. ita declaratum per Congregationem Cardinalium & usu receptum. Excipiuntur hic iterum Ordines Militares, & Societas, in qua ad valorem votorum simplicium requiritur præcedens ea integrum biennium, ut constat ex examine general. c. 1. num. 12. Quamvis ut addit Pirh. h. t. n. 35. in fine. ex dispensatione præpositi Generalis hoc tempus ex causis non levis momenti prorogari & contrahi possit, modo id raro fiat juxta quod habetur part. 5. constit. in declarationib. lit. C.

7. Resp. Ad secundum: debet hoc tempus esse omnino completum, à momento in momentum, ita, ut, si vel una dies, imò hora etiam media, vel quadrans defuerit, professio sit nulla. v. g. dum sumpto habitu Novitiatum inchoatus 1. Maii horâ nonâ, professio facta sequenti anno horâ octavâ, ita cum communiore, securiore, juriq; conformiore, adeoque in praxi tenenda. docent Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 15. num. 1. Less. L. 2. c. 41. num. 9. Azor. Inst. mor. p. 1. L. 5. c. 28. Sanch. L. 5. mor. c. 4. num. 4. Barbof. ad Trid. sess. 25. de regul. c. 21. num. 2. Fagn. in c. ad nostram h. t. num. 19. & seg. Mirand. Tom. 1. q. 22. a. 3. concl. 2. Wiestn. R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. III.

h. t. num. 25. Reiffenst. h. t. num. 94. contra Grat. discip. for. Tom. 3. c. 41. Barbof. de off. Epif. alleg. 101. num. 22. non tamen sibi ipsi latis constans. Pirh. h. t. 37. citans pro se Rodriq. Tom. 3. 99. reg. q. 15. a. 4. quem tamen Wiestn. pro contraria opinione citat, censentes sufficere annum completum moraliter; eò quod in favorabilibus ultima dies inchoata habeatur pro completa. Arg. L. à qua etate. 5. ff. de testam. Verum probatur responsio, ex verbis Trid. sess. 25. c. 15. dum ibi ad valorem professionis requirit, ne minore tempore, quam per annum in professione steterit; revera autem anno minus est tempus, cui ad completionem anni vel hora deficit, quò facit, quod ait Bald. conf. 458. num. 4. in fine. eà horâ finitur annus, quâ incepit. Probatur quoque ex jure communi. c. non solum de regularibus in 6. ubi FF. Minoribus districtè prohibetur, ne ad professionem recipiant ante annum probationis elapsum; jam verò patet, annum, cui vel hora deficit, necdum elapsum probatur etiam eà ratione: quancumque quantitas & protractio temporis inducit & continet favorem illius (uti in præsentia protractio & completio temporis Novitiatum continet favorem tam Novitii quam Religionis, ut dicitur. c. ad nostram. h. t. & rectè inferitur ex c. non solum de regular. in 6.) annus vel dies aliudve tempus debet esse completum de momento in momentum. Arg. L. 3. §. 3. ff. de minoribus, ubi, quòd minor læsus in integro restitui possit, etiam ultimo die imò momento anni 25. licet è contra, quando protractio temporis inducit odium, uti in præsentè casu non fit (& fieret. v. g. dum testaturo, cui interdictur per L. à qua etate. testari ante annum 14. expectandum esset ultimum momentum illius anni) dies cepta habeatur pro completa. Arg. L. 6. §. 7. ff. de usucap. L. in usucapione. ff. de divers. temp. prescript. Ad hæc quancumque tempus statuitur & determinatur incipere ab aliquo actu, (uti in præsentè statuitur per Trid. tempus Novitiatum inchoari ab assumpto habitu) computandum est à momento in momentum, ut Fagn. l. c. n. 35. juxta clarum textum. L. 3. §. Minoribus ff. de Minoribus. Ac denique efficaciter probatur ex eo, quòd Congregatio Cardinalium Concilii Trid. Interpretum semper censuerit, annum Novitiatum à Trid. requisitum intelligi debere completum de momento in momentum, ut professio ante momentum ultimum facta sit nulla, prout videre est apud Barbof. in Trid. l. c. & Fagn. ejusdem Congregationis Secretarium. qui l. c. in fine. refert binâ vice professiones factas anno Novitiatum ad momentum nondum completo ad Congregationem delatas, ab eadem habitas pro invalidis, etsi ad vitandos varios in Religionibus motus à publica declaratione abstinerit. ita Reiffenst. h. t. num. 97. qui etiam num. 102. ait, propterea in aliquibus Religionibus & Monasteriis professionem non emitti nisi post annum & diem ab assumpto habitu, uti etiam num. 98. dicit, in praxi securissimum esse, ut, qui Novitiatum inchoarunt. v. g. horâ septimâ, professionem emittant sequente anno eadem die, horâ 8. vel 9. cum agatur de valore rei, ad quem probabilis opinio DD. si à parte rei vera non est, nihil confert. Atque ex his jam inferitur, quòd, qui Novitiatum auspiciatus 24. Februarii, Festo S. Matthie professionem facere non possit sequenti anno, dum is est annus bissextilis ante diem 25. ut contra Henriq. L. 10. c. lit. x. Sylv. V. religio. 3. q. 19. §. 3.

Riccii. & alios citati pro hac sententia à Barbof. in c. 16. h. t. num. 9. Rodriq. qq. reg. tom. 3. q. 15. a. 4. § 5. Bonac. de clasf. q. 2. p. 10. difficul. 2. §. 3. num. 4. Molin. de jus. tr. 2. d. 573. vers. atque ut & alii. Item Wiestn. h. t. num. 25. in fine. Ex ea ratione, quòd annus probationis is reputetur, qui taxatus est à Republica, in qua annum bis sextilem complet dies 25. dum eo anno duo dies quasi pro uno, saltem quando id favorabile est, reputantur. C. quasvrit. de V. S. L. cum Bissexus. ff. de V. S. uti etiam Concil. Trid. requirens annum probationis integrum, non intelligit annum solarem naturalem ultra dies 365. quinque horas & 49. minuta seu sex ferme horas continentem; sed annum civilem, vel etiam vulgarem & artificialem dictum, qui constat & absolvitur 365. diebus eò quòd in aliis quoque regulariter juxta praxin & consuetudinem ita accipiatur. Reiffentf. cit. num. 102. Porro quia in contrarium obijci solent, facile ex jam dictis diluuntur, & satis bene soluta vide apud Reiffentf. à num. 100. De cæterò pro limitatione responsionis notandum, quòd preced. num. dictum, posse tempus hoc biennialis Novitiatus in Societate ex gravibus causis contrahi per dispensationem Generalis, item quòd Moniales Ordinis S. Dominici post 16. annos expletos in articulo mortis constituta professionem valide emittere possint, etsi annum Novitiatus necdum compleverint ex privilegio iis concessò à Pio V. in Bulla qua incipit: *Summi Sacerdotis*. edita anno 1570. 13. Aug. quo privilegio quoque gaudere Novitios utriusque sexus cujuscunque Religionis, qui in privilegiis communicant cum Ordine Dominicorum, refert Mirand. in man. Prælator. Tom. 1. q. 12. a. 10. in fine. apud Pirh. h. t. num. 39. plures hujusmodi limitationes vide apud Sanch. L. 5. mor. c. 4. n. 15. quas tamen ipse non admittit.

Quest. 812. Tempus Novitiatus, an & qualiter debeat esse continuum?

1. Resp. Tempus hoc, ut valeat subsecuta professio, debet esse continuum seu non interruptum, Abb. ad c. ad Apostolicam 16. h. t. num. 9. Sylv. V. religiof. q. 4. Navar. sub h. t. conf. 2. num. 1. § conf. 34. num. 2. Azor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 8. Less. L. 2. c. 41. num. 59. Sanch. cit. c. 4. num. 31. Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 15. num. 3. Fagn. in c. insinuante. qu. Clerici. vel vovent. testans Congregationem Cardinal. sic sepe declarasse, Professiones factas post annum Novitiatus non continuum, esse nullas. Pirh. h. t. num. 40. Barbof. de off. & potest. Epif. p. 3. alleg. 101. num. 23. § in collect. in c. 16. num. 5. citatis pluribus aliis. Reiffentf. h. t. n. 103. ex ea ratione, quòd, quando à lege aliave dispositione certum tempus ad aliquid requiritur, & intelligi debeat de tempore continuo, quale per se tempus est, nisi ex subjecta materia vel præsumpta voluntate disponentis contrarium colligi possit. ut Gutt. L. 1. can. qq. c. 12. num. 24. Pirh. Reiffentf. aliique AA. citati. idque vel maximè, ubi in dispositione requirente certum tempus apponitur *to per*, uti fit in decreto Trid. l. c. c. 15. quippe qua particula ex natura sua continuationem temporis significat, ut cum communissima Barbof. de decisionib. V. per Menoch. de arb. casf. 462. num. 7. Gonz. ad reg. Cancel. 8. gl. 9. in annot. 89. Mascard. de prob. concl. 1215. num. 2. Adducitur & alia ratio congruentia à Pirh. & aliis. quia nimirum præscribitur annus probationis, ut Novitius omnes asperitates Ordinis toto anno decurrere solitas experiatur, inter quas non est minima, asperitates illas continuo & sine inter-

missione perferre, sicut difficilius est per 40. dies continuo jejunare, quàm per interruptos. Unde jam inferitur, quòd, si Novitius vel ex delicto, aut inhabilitate ob morbum dimittatur, aut sponte exeat, de novo incipere Novitiatum debeat, etsi emendatus, aut sanitati restitutus, vel penitentia ductus brevi redeat, etiamsi prius per 10. aut 11. menses aut diutius fuisset in Novitiatu. ut Reiffentf. h. t. n. 106.

2. Extenditur responsio juxta probabilem, ita, ut, si etiam per horas aliquot Novitius sine licentia Superioris discesserit à Monasterio, moxque penitentia ductus redierit, censetur sufficienter interruptus Novitiatum, ita ut is de novo inchoare debeat, & per annum continuari, prout sentiunt Reiffentf. h. t. num. 105. citans Fagn. l. c. num. 36. qui refert sic declarasse S. Congregationem in casu, quo Novitius ex Ordine Minorum discesserat, & duabus horis elapsis penitentia ductus redierat. item Navar. L. 1. conf. 32. h. t. n. 3. Sylv. l. c. s. q. 4. & Sanch. cit. c. 4. num. 32. idem sentientes ob rationes præc. num. allatas. idque, etiamsi retento habitu excesserit, & foris illo intervallo regulam servaverit; quia non mansit sub jugo obedientia, ut Nav. & Sylv. LL. cit. apud Pirh. h. t. num. 42. restitutus Suar. l. c. c. 15. num. 6. id asserit de eo, qui dimisso habitu & animo non redeundi exivit, eadem die reverfus; quia hoc ipso amittit statum, & eget nova receptione. Contrarium nihilominus, nimirum moraliter non interrupti Novitiatum per egressum ad tres vel quatuor dies, aliudve tempus modicum sentiunt Franc. Less. & alii apud Pirh. l. c. quibus & ipse consentire videtur, dum non tantum merito negari ait necessitatem illius nova receptionis, sed & expresse subjungit, cum hæc res jure non sit decisa in ea sententiarum varietate dicendum videri, quòd, si spectatis circumstantias, mora temporis, quo extra Claustrum Religionis mansit Novitius, modica sit, & paulo post purgata per regressum & penitentiam (per quod indicat se loqui de egressu animo non redeundi) Novitiatum moraliter interruptum censi non debet, quamvis, ut addit, rectius & plerumque consultius sit, ut saltem ad constantiam talis Novitii probandam, jubear Novitiatum de novo inchoare. Ad illud verò, quod asseritur Julium II. concessisse Minoribus, ut possint eorum Novitii annum Novitiatus semel interrupti per egressum istiusmodi voluntarum continuare, si redeant, & hoc privilegium per Tridentinum revocatum non esse, ut tueretur Rodriq. l. c. q. 15. a. 8. Respondet Barbof. in c. 16. h. t. num. 6. se non audere quicquam tale dicere, sed existimare se, illud revera revocatum esse; cum, licet olim, dum annus probationis non ita exactè requirebatur, hodie tamen rigidissimè exigatur per Trid. Novitiatum peragi per annum, & decernitur ex professione aliter facta nullam profus induci obligationem, citatque pro se Sanch. cit. c. 4. n. 35. & Mirand. l. c. a. 4.

3. E contra limitatur responsio. ita, ut, si Novitius de licentia Superioris cum habitu sine animo non redeundi exeat Monasterio per aliquod tempus. v. g. ad 3. 5. vel 6. menses sanitatis, vel peregrinandi; parentes invifendi, negotii alicujus tractandi causa, non ideo interruptatur annus Novitiatus, sed expleto eo professionem emitte possit, non secus, ac si toto anno continuo fuisset in Monasterio. Ricc. in pr. rerum. for. Eccles. decis. 510. in 1. edit. § resol. 392. num. 3. in 2. edit. Mendez. divers. jur. argum. L. 1. c. 85. Sayr. decis. 15. sub h. t. & alii quos